

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 73 (3519) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Három irányban folynak a keleti arcvonal déli szárnyán megindult nagy bolsevista támadások

Ismét súlyos veszteségeket szenvedtek az angol-szász bombázók német birodalmi terület fölött. — Szovjet-japán megegyezés jött létre az észak-sachalini kőolajforrások ügyében

Berlin. (MTI.) Az Interinf a keleti arcvonal helyzetéről a következőket jelent: A keleti arcvonal déli szárnyán megindult nagy bolsevistatámadások — mint most már megállapítható — három főcélú tartanak szem előtt. Egy igen erős hadsereg, amely gépesített lövész-kötélkekből és páncéloskötélkekből áll, a Balta és Slobotka közötti alaponról kiindulva, déli irányban támad, hogy a Dnyesztertől keletre Odessza ellen törjön előre. Ennek a támadásnak a vezérgondolata valószínűen az, hogy elvágja a hátsó összeköttetést azoknak a német hadosztályoknak, amelyek ezidő szerint az Alsó-Bugnál elszakadómozdulatokat végeznek és ezeket az erők megsemmisítse.

A Szovjetnek egy másik támadókeze Jasi ellen és a városon túl, általában délnyugati irányban Románia ellen igyekszik előretörni.

Egy harmadik erős támadóoszlop, amely páncélos és gépesített lövészegységekkel szintén jól fel van szerelve, Csernovicon keresztül a Kárpátok északi pereme ellen tör előre. Az egyes bolsevista hadseregek erejéről nem közölnek közlelhetőket. Bizonyos azonban, hogy a bolsevista páncélos erők és gépesített alakulatok tömegét vetették ebbe a harcba és erről nem terhelhet el a figyelmet az a körülmény, hogy itt ott más szakaszokon is harcra lehetnek páncélosok. Bizonyos továbbá az is, hogy a bolsevisták ennek a hatalmas támadásnak során rendkívül érzékeny veszteségeket szenvednek és ezeket most úgy pótolják, hogy állandóan csapatokat szállítanak a kezükrejutott területekre.

Közelfekvő okokból ezidő szerint nem lehet semmit sem mondani a német hadvezetőség szándékairól, valamint a szövetséges román és magyar vezérkarok terveiről, annál kevésbé, mert a megtett ellenintézkedések előreláthatóan csak néhány hét múlva éreztetik teljes hatásukat.

87 négymotoros brit bombázó elpusztításáról érkezett eddig jelentés

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelent: Német éjszakai vadászok erőteljesen szembeszálltak a péntekre virradó éjszaka a birodalom területe fölé berepült angol kötélekkel és körültől Thuringia területe fölött arra kényszerítették az ellenséges gépek zömét, hogy a kelet felé nyuló felhőzet elérése előtt a záró felhőtakaró fölött Dél-Németország felé kanyarodjanak. Már eddig is igen

sok jelentés érkezett égő, vagy lezuhant négymotoros repülőkről. Az ellenséges bombázók Nyugat- és Dél-Németország felett szétszórtan dobálták le bombáikat, különösen a frank területeken. A keményen megtépzott bombázókötélkeket távozóban tovább támadta a légvédelem. Az első áttekintés alapján az ellen-

séges veszteség jelentékeny.

Berlinből jelentik: (MTI) A német légvédelem harcairól beérkező jelentésekből kitérjük, hogy a brit bombázókötélke az elmúlt éjszakai terrortámadásuk során ismét nagy vereséget szenvedtek. Időig máris 87 négymotoros brit bombázó elpusztítását jelentették.

Stimson: „Egyszerű tény, hogy a németek megállítottak bennünket”

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelent: Ellenséges repülőgépek március hó 30-án támadást intéztek Róma közvetlen környéke ellen. Bombákkal árasztották el a városból kivezető utakat. Repeszbombákat és géppuskatüzeket zúdítottak a

járókelőkre és a földeken dolgozó paraszokra. Gyújtóbombát dobtak egy tehérgépkocsira is, amely sebesülteket szállított. A bombázás következtében a lakosság vesztesége több, mint 20 halott és több mint 60 sebesült.

Washingtonból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat Washingtonból jelenti, Stimson amerikai hadügyminiszter a esztörtöki sajtóértekezleten kijelentette, hogy a szövetségesek cassinói támadása elcsendesedett anélkül, hogy megvalósították volna a várt eredményeket. Nyilatkozatában hozzáfűzte: „Egyszerű tény, hogy a németek megállítottak bennünket. Kijelenthetem azonban — mondotta a továbbiakban — hogy a hadműveleteket senki se tekintse a szövetségesek erőpróbájának, vagy hogy oda haderőnk főerőjét összpontosítottuk volna. Cassino csak abban az esetben jelent számunkra súlyos vereséget, ha nem okulunk a tanulságokon.

Viharos törvényhozói ülés Új-Delhiben

Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelent: A londoni Times újdéli jelentése szerint az ott megtartott törvényhozói ülésen egy szótöbbséggel leszavazták a kormány költségvetését. Az angol parlament, különösen a kongresszusi párt képviselői, a szavazás eredményének közvetételekor viharos tetszésnyilvánításban törtek ki és lelkesedésükben szétépték a költségvetési tervezetet. Desai, a kon-

Vitéz Endre László államtitkár nyilatkozata a zsidókérdés végleges megoldásáról

„Nem gyűlölet és könyörtelenség irányítja a rendelkezések megvalósítását, hanem a nemzet érdekei” — mondotta

A Pest írja: A magyar politikai világ alig emlékezik arra, hogy valaha is olyan hosszú minisztertanács lett volna, mint a tegnapié. A kormány tovább folytatja a gyors és eredményes munkát. Ma is lesz minisztertanács. Ma azokat a kérdéseket tárgyalják, amelyek nem kerülhetek szerdán a minisztertanács elé.

Az Esti Újság írja: A lap munkatársa felkereste vitéz Endre Lászlót, aki az új belügyminiszter mellett a közigazgatási államtitkár munkakörét tölti be. Az államtitkár egyebek közt ezt mondotta:

— A kormány eddigi rendeletei csak megnyitják azoknak az intézkedéseknek sorát, amelyek rövidesen a magyarországi zsidókérdés végleges rendezésére vezetnek. A kormány eltökélt szándéka, hogy az eddigi kivételezések helyett végre egységes terv alapján segíti nyugópontra ezt a kérdést. A nemzet érdekében ma minden téren gyors és határozott rendszabályokra van szükség. Téves és céltalanság beállítás, mintha a hazai zsidókérdés a világpolitikai helyzet eredményeképp vetődött volna fel újra. A zsidókérdés rendezését a magyar fajvédőtársadalom 25 éve sürgeti. A magyar antiszemitizmus nem politikai időszerű irányzat másolása, vagy utánzása. A magyarság nem egy-két esztendője, hanem évtizedek óta, úgy szólván elsőnek Európában, a saját kárára ösztönözte, milyen veszélyt, végzetes ve-

szélyt jelent az egyre nagyobb arányokban elhatalmasodott zsidó befolyás. Évtizedes küzdelmünk idején kristályosodott ki az a tudat, hogy csak gyökeres megoldás hozhatja meg a mindkét fél szempontjából kívánatos végső és kielégítő eredményt. Nem azt hirdetjük, hogy valakit azért, mert zsidó, meg kell verni, vagy személyileg üldözni. Meggyőződésünk abban foglaljuk össze: a zsidóság a magyar faj szempontjából sem erkölcsileg, sem szellemileg, sem pedig testileg nem kívánatos elem. Ennek tudatában keresni kell azt a megoldást, amely a zsidóságot teljes mértékben ki-kapcsolja a magyarság életéből. Nem gyűlölet és könyörtelenség irányítja a rendelkezések megvalósítását és nem az a célunk, hogy bárkit is megalázzunk, a megjelölést nem az a gondolatrala rólósítjuk meg, hogy bármiféle vonatkozásban megsejényenítést vagy megbélyegzést jelentsen. A megjelölés elsősorban honvédelmi célunk jelentősége. Mert éppen az elmúlt hónapok eseményei igazolták, hogy az ellenőrzés nélkül igazító szellemiség és befolyás milyen pusztítást végez a magyarságban.

A nyilatkozat további részében utalt a zsidók ártó viselkedésére, megvesztegetéseire, befolyásaira és arra, hogy a lézítés akkor érte el tetőfokát, amikor a német seregek megkezdték terülszerű visszavonulásukat. A zsidóság úgy érezte akkor, hogy elérkezett az a pillanat, amikor levetheti az álcot. Akkor, amikor az ország legsúlyosabb időszakára készült fel, a magyarországi zsidók véglegesen és tökéletesen elhílnitették magukat a nemzettől. Amikor a zsidó ösztökélésre összetalálkozott a magyarországi népfronttal és az utóbbi időben nyílt állásfoglalástól sem riadt vissza, a fajvédő magyarság úgy érezte, hogy elérkezett a leszámolás órája. A zsidó mohóság, izléstelenség és elvakultság maga idézte fel a sorsot. Az ország szellemi és fizikai zsidótalanítása első-sorban a magyarság érdeke. Éppen ezért mindenképpen végre is hajtjuk.

130 zsidó újságíró és 1900 ügyvédet törölnek a Kamarából

Az Esti Újság írja: A Sajtókamara fő-ügyvezető nyert értesülés szerint a kamara újságírói főosztályának választmányára április 6-án törli a névjegyzékből a zsidó tagokat. A főtítkár szerint 130 zsidó tagot törölnek.

Az Ügyvédi Kamara főtítkáranak jelentése szerint a budapesti Ügyvédi Kamarából 1900 zsidó ügyvédet törölnek az újabb rendelkezés szerint.

Az Esti Újság beszámol arról, hogy megalakult a keleti arcvonal katonáinak antibolseviki bajtársai szövetsége és ugyancsak megalakult az antibolseviki ifjusági tábor is.

Mozik műsora:

APOLLO: És a vakok látnak.
BELVAROSI: Sárga kaszinó.
CASINO: Aszonybecsület.
KORONA: Eleven ördög.

gresszusi párt vezérszónoka, a szavazás előtt kijelentette, hogy a kongresszusi párt nem szavaz meg a kormány számára semmiféle pénzt, mindaddig, amíg az angolok ki nem űrtették Indiát.

Az ülés előtt felolvasták Wavel alkirály üzenetét. A kormány tagjai felkeltek helyükről és végig úgy maradtak, míg az elnök tiltakozásul üve hallgatta végig az üzenetet.

Öt évre meghosszabbították a Szovjet-Japán halászhati egyezményt

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai rádió jelentése szerint március 30-án Moszkvában szovjet-Japán megállapodást írtak alá az Észak-Szachalinban levő szénbányák és kőolajforrások ügyében. E megállapodás értelmében Japán lemond az Észak-Szachalinban levő kőolaj- és szénkoncessziókról és kötelezi magát, hogy azok birtokjogát és műszaki berendezését visszaadja a Szovjet Uniónak. A Szovjet unió a maga részéről kötelezettséget vállal, hogy a háború befejezésétől kezdve a Japán kormányának évente 5000 rubelt fizet és 50.000 tonna kőolajat szállít.

Ezenfelül a szovjet-Japán halászhati egyezményt öt évre meghosszabbították.

Iskolaépületet, malmot és tanyát döntött romba a zergeösvényről alázuđuló hógörgeteg

Gráchól jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A stájerországi Hiflau mellett fekvő Palfnauban a zergeösvényről hógörgeteg zúdult alá, amely fatörzseket ragadott magával és a helység iskolaépületét teljesen rombadöntötte. Egy tanító felesége és két gyermeke, valamint a kötelező szolgálati évet náluk töltő lány életét veszítette. Egy másik hógörgeteg, amely a Rax nyugati részének déli oldalán vált le, óriási robajjal zúdult Klagenfurtra. Magával ragadott egy malmot és elpusztított egy tanyát. Két ember halálát lelta. Nagy károkat okozott azonfelül a hógörgeteg az állatállományban is.

Eímaradngk az összes ifjusági sportversenyek

A MTI jelenti: A KISOK vezetősége a következő hírt közli:

Hivatkozással a vallás- és közoktatásügyi miniszter 8550-1944. számú rendelkezésére, amelynek alapján a közép- és közép-fokú iskolákban a tanévet folyó év április 1-ére be kell fejezni, értesítjük a sportkörök vezetőségét, hogy a kiírt összes kerületi- és országos bajnoki versenyek, valamint a Szent László kupamekrözések elmaradnak.

Páctolja a keresetény ipart!

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKRŐL**ÖSSZEKARMOLTA MAGAT, HOGY A KÖZSEGI RENDŐRRE FOGHASSA — DE EZ SEM SEGITETT**

Nagyvárad, márc. 31. Margittán, 1941. június második felében Kapitány Mihályné házában veszekedés támadt amiatt, mert az egyik lakó, Bereczki Istvánné a mosogató- és egyéb szennyvizet a kút körül kiöntötte, úgyhogy annak környéke valóságos mocsárrá változott. Amikor a veszekedés már tulhangossá fajult, Kapitányné leánya, Szedlecsek Istvánné rendőrt hívott. Bárdi Károly községi rendőr jelent meg a helyszínen, de Bereczkiné továbbra is folytatta a hangoskodást, sőt Szedlecseknek egy lábas vízzel nyakonöntötte, s tíz körömmel is neki akart menni, mire a rendőr lefogta. Emiatt Bereczkiné följelentette Bárdit hivatali hatalommal való visszaélés címén, azt állítva, hogy a rendőr őt tetteleg bántalmazta, s a kardjával is rácsújtott. A ma délelőtti főtárgyaláson és a korábbi tanúkihallgatások során elhangzott vallomások egyáltalában nem támasztották alá a vádat, sőt az egyik tanu részéről olyan vallomás is elhangzott, melyszerint az eset után Bereczkiné átment hozzá és azt mondta, hogy összekarmolta saját magát azért, hogy a rendőrré foghassa és az állásából elmozdította. Maga a följe-

lento nem jelent meg a tárgyaláson, lakhelye sem ismeretes, így őt nem lehetett kihallgatni. A tanúvallomások alapján azonban a kir. ügyész eljött a vádat, s a bíróság megszüntette az eljárást a rendőrről szemben.

100 PENGÓS ÍTELET STROHMANN-PERBEN

Nagyvárad, márc. 31. Ugynevezett „strohmann”-ügyet tárgyalta ma délelőtt a nagyváradai törvényszék büntető tanácsa. A vádirat szerint Bauer Gyuláné sápi lakos dr Kovács Oszkár volt ügyvéd közvetítésével megegyezett Adler Herman, nagyváradai volt rövidárúügynökkel, hogy ez utóbbi az ő nevére iparigazolványt szerez és annak alapján Adler, mint szakember bonyolítja le az üzletet 50 százalékos részesedésre. Az iparigazolványt, melyet Adler laakáscímére állítottok ki, meg is kapták s azt Adler vette át, majd annak birtokában vásárlásokat és eladásokat bonyolított le. A bíróság bűnösnek mondotta ki mindkettőjüket az 1939. év. ugynevezett zsidótörvény rendelkezéseibe ütköző kihágásban és ezért őket egyenként 100-100 pengő pénzbüntetésre, valamint az ítéletnek egyik nagyváradilapban, saját költségükön való közlésére ítélte.

Mit ad a vidék az OTI-nak és mit kap tőle?

Az OTI fejlődése nemcsak a fővárosnak, a vidéknek is érdeme. Az utóbbi évek a vidéknek is gazdasági fejlődést hoztak és ebből az OTI-nak is igen nagy rész jut.

A pécsi OTI-körzetben 1934 közepén 16.800 biztosított tagnak az egészségügyét ápolják s ekkor 3339 volt az ipari és más vállalati munkaadók száma, nem egészen háromezer pedig a háztartási alkalmazottak munkaadói. Mivel Pécsen csak egy ilyen munkaadóra valószínűleg csak egy kis töredékkel lehet egynél több alkalmazottat számítani, körülbelül 13.500 lehetett az ipari és más üzemi, vagy irodai és kereskedelmi alkalmazottak száma. A vidéken az OTI látja el a MADI ügykörét is és így ebben a létszámban mindenki benne van, akiket ez a két legnagyobb társadalmi biztosítási intézményünk gondoz.

Azóta a biztosítottak létszámában hatalmas emelkedés következett be. Pécs a kézműiparnak a városa, itt a Zsolnay gyáron kívül alig van nagy személyzettel dolgozó vállalkozás, de a kézműipari réteg annál erőteljesebb és annál szebben fejlődött.

A tíz évvel ezelőtti 3339 munkaadó helyett a múlt év őszén már 5658 munkaadót tartottak számon a pécsi OTI-nál, vagyis a növekedés több, mint felére. Pécs gazdasági életének megalapozottságát mutatja, hogy 1934 óta a munkaadók száma csaknem egyenes vonalban növekedett: 1936. közepén már elérte és túlhaladta a négyezres számot, 1938 nyarának végén pedig már megközelítette az ötezeret, vagyis Pécs gazdasági fejlődése nem háborús jelenség és nem is főként a bekövetkezett hazatérések következtése. A baranyai háromszög nagyon szerény őstermelő vidéket hozott haza, a Pácskától pedig Pécsen elzárja az a magyar vasút közlekedési politika, amely ezt a várost kikapcsolta minden fővonalból. A háború kitörése óta a munkaadók száma nem

igen emelkedett sőt voltak olyan időszakok, melyekben meglehetősen lényegesen lecsökkent. Így 1941 elején mindössze 4323 ipari és más üzemi munkaadót mutottak ki. De még ugyanezen az éven az őszre, októberre 5517-re nőtt a munkaadók létszáma.

A háztartási alkalmazottak munkaadóinak száma azonban nem vett részt ezen fejlődésben. Az 1943. évi majdnem háromezres létszám azóta gyakran volt ennél sokkalta kisebb is: így például 1939 nyarán alig kétezerre hanyatlott le. Azután újra elérte a régi szintet és 1941 elején valamivel 3000 fölé emelkedett, de a múlt év végén már nem egészen 2800 a létszám. Így a bejelentett alkalmazottak létszámának emelkedése semmiesetre sem a háztartási alkalmazottaknak köszönhető, sőt azok ma kevesebben vannak, mint tíz éve. Pécs is érzi az ipar természetes vonzóerejét, amit az a háztartási alkalmazottak rétegére gyakorol.

Pécs a pécsi OTI biztosítottjainak létszáma ma 25.000 fő körül van és a múlt év őszén nagyon közel járt a 26.000 főhöz, sőt két évvel ezelőtti megközelítette a 27.000 alkalmazottat is.

Az OTI pénzforgalma ennek megfelelően, de még sokkalta nagyobb arányban emelkedett, mert hiszen időközben társadalombiztosítási rendszerünk is erőteljesen fejlődött és egy-egy munkás után ma sokkal nagyobb pénzforgalommal dolgozik, mint tíz éve. 1939 közepén a pécsi OTI-fiók alig vett be több pénzt egy hónap alatt — biztosítási járulékok fejében százezer pengőnél, a múlt év őszén pedig a havi bevételek összege 400.000 pengőre nőtt sőt októberben 460.000 pengőre tett.

A kifizetett táppénz és mindenféle más segély és gyógykezelési díj és költség, amiért az OTI fennáll az itt befolyó összegeknek meglepően kicsiny hányadát teszi. Az természetes, hogy azt, ami az öregségi és rokkantsági célokra tartalékolandó, a központnak be kell szolgáltat-

ni, de az arány, ezt leszámítva is, nagyon szerénynek látszik, 1934 nyarán 106.500 pengő folyt be, például júniusban és ugyanebben a hónapban 24.200 pengő volt a pécsi OTI-fióknak mindennemű segélyezési és gyógyászati kiadása. Az évek utolsó két hónapja alatt pedig összesen 822.500 pengőt fizettek be a munkaadók és összesen 182.900 pengő volt a segélyezési és gyógyászati kiadás, vagyis a bevételeknek nem több, mint 22,1 százaléka.

Ez az arány azóta lényegesen javult, mert a kifizetett segélyezési és gyógyászati összegek sokkal erőteljesebben növekedtek a bevételeknél. Az 1941-es év utolsó 7 hónapja alatt a pécsi OTI-fiók bevételei 1.670.000 P-t értek el a segélyezési és gyógyászati kiadások pedig félmillió pengőn felülemelkedtek. Arányuk tehát a bevételeknek 30,3 százaléka emelkedett. Még jobb volt az arány a következő év második felében: ekkor már csaknem 2,2 millió P a bevétel és 782.000 P a gyógyászati és segélyezési kiadás, az arány tehát 37 százalék. A múlt évben csaknem 2,8 millió P-nyi bevételből a fiók 870.000 pengőt költött el az OTI céljaira — ez már ismét csak 31,7 százalékos aránynak felel meg. Ez sokkal jobb arány, mint tíz évvel ezelőtti volt, de még mindig azt jelenti, hogy a vidék az OTI gondozását sokkal kisebb mértékben élvezti, mint a főváros.

Tíz évvel ezelőtti a pécsi OTI körzetben minden egyes biztosított tagra 7,23 pengőnyi bevétel esett s ezzel szemben csak 1,2 P segélyezési, táppénz és gyógyászati kiadás. 1939-ben 11,43 P átlagos bevételből 3,15 P kiadás, két év múlva 12,12 P-ból 4,08 P maradt az itteni tagok javára, a múlt évben pedig 16,63 P az átlagos bevétel és 5,26 P az átlagos kiadás egy-egy tagra, minden éven csak a december hónapját számítva. Ugyátszik, ez annyira szükséges gazdasági decentralizációnak ebben a vonatkozásban is vannak még teendői. (Stud.)

A gazdák most gondoskodjanak a jövő évi kendervetőmag megtermeléséről

A földművelésügyi miniszter a közel-múltban a Hangya és a Futura-bizománnyosok utján háziipari kendervetőmag-akciót indított meg. — Az érdeklődő gazdák messze tuligényelték azt a kendervetőmagkészletet, amellyel a földművelésügyi miniszterium rendelkezik és amely kiosztásra kerülhet. Ezért a Hangya Szövetkezet s a Futura-bizománnyosok a földművelésügyi miniszter utasítására csökkentett mennyiségben fogják a kendermagot kiszolgáltatni az igénylőknek. A csökkentés elsősorban azokra fog vonatkozni, akik 20 kg-nál nagyobb mennyiségű kendermagot igénytek, lehetőség szerint teljesen, vagy kisebb csökkentéssel fogják a megbízottakat kielégíteni.

A földművelésügyi miniszter ezúton is felhívja a kendertermelő gazdák figyelmét, hogy idei kentermelésük során feltétlenül gondoskodjanak a jövő évi vetőmagszükségletük megtermeléséről. Nem lehet ugyanis biztosítani azt, hogy a jövő évben a földművelésügyi miniszter fog vetőmagot a kendertermelők rendelkezésére bocsátani.

Szent László nyomda rt.

Szillágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

XIII. év., Péntek, 1944. március 31.

A Dnyeszter és a Pruth között, Proszkurov, Tarnopol és Stanislau környékén kemény harcok folynak

Csernovicot kiürítették a németek. Meghíusult a Kovel elleni legújabb német támadás

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Csapatunk az ukrajnai Bug alsó folyásától parancsszerűen elszakadtak anélkül, hogy az ellenség zavarta volna őket. A legutóbbi napok harcaiban éppen ott különös vitéséggel tüntette ki magát az ostmarki 3. hegyi hadosztály és 17. frank gyaloghadosztály. — Baltától délre a Dnyeszter és a Pruth közötti területen kemény harcokban felfogtunk ellenséges támadásokat. Proszkurovtól délre váltakozó eredménnyel tovább tart az elkezeredett küzdelem. Csernovic városát kiürítettük. Stanislau környékén kemény harcok folynak ellenséges harcosportokkal. Tarnopol helyőrsége hősiességgel visszaverte az ellenséges támadásokat. Brodinál az ellenséges támadások meghíusul-

lása során 16 páncélost pusztítottunk el. A bolsevisták Kovel városa ellen intézett támadásai ismét meghíusultak a védők ellenállásán. A várostól északra és északkeletre az ellenség szivós ellenállásával szemben több helységet elfoglaltunk. A Dnyeper és Csanszi között fokozódott a harcok hevessége. A szovjet támadásokat nagyobb számú ellenséges páncélos megsemmisítésével visszavertük vagy összefogott elhárító tüzellel állásaink előtt szétvertük. A keleti arcvonal egyéb részein csak Narvától délre voltak erősebb harci cselekmények. Haditengerészetünk járőrei ismét lelőttek három ellenséges bombázót a Finn-öböl felett.

Olaszországból nem jelentettek nagyobb harci cselekményeket. Néhány rohamcsapatunk benyomult Cassinónál az ellenséges állásokba és 6 pán-

célost elpusztított. Anziónál és az északafrikai partok előtt megrongáltunk 18.000 tonnát kitevő három ellenséges szállítóhajót. Az ellenség Olaszország felett tegnap 11 repülőgépet veszített.

Északamerikai bombázókötelkek erős vadászvédelemmel tegnap benyomultak Középnémetország fölé és Braunschweig felett bombákat dobtak le. A keletkezett károk csekélyek. Heves légi harcokban lelőttünk 22 ellenséges gépet, köztük 12 négy-motoros bombázót. Néhány zavarógép az elmúlt éjjel bombákat dobott Nyugat és Északnémetország felett.

Windtka ezredes, akit a Führer a kardokkal és tölgyfalombbal ékesített lovagkereszttel tüntetett ki, a légi harcok során hősi halált halt. Benne a német légi fegyvernem egyik legkiválóbb hőst veszítette el.

sáról szóló híreket és úgy vélik, hogy ebben az esetben Eden brit nagykövete lesz Moszkvában.

Amszterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat közli, Churchill csütörtökön az alsóházban arra a kérdésre válaszolva, hogy mi a brit kormány magatartása Mihajlovicsal és Titoval szemben, kijelentette, hogy a brit kormány állandó érintkezést tart fenn Titoval és a jugoszláv emigráns kormánnyal is.

Berlin válasza Roosevelt felhívására a magyarországi zsidóság érdekében

Berlin. (MTL.) Rooseveltnek a szabadságszerető népekhez intézett azzal a felhívásával kapcsolatban, hogy forduljanak szembe a magyarországi zsidók jelenlegi rossz bánásmódjával, a Berliner Börsenzeitung rámutat arra, hogyan járnak el az Egyesült Államokban a négerekkel szemben. Felhívja a figyelmet arra is, milyen bánásmódban részesítik a jelenleg a mexikói gyermekeket az Egyesült Államokban, ahol még iskolába sem járhatnak és a mexikóiak a szállodákat, mozikat és szórakozóhelyeket sem látogathatják.

Smuts tábornagy a szövetségesek győzelme utáni zür-zavarról

Amsterdam. (MTL.) A NTL. jelenti: Smuts délafrikai miniszterelnök angol jelentés szerint a felsőházban azt mondta, hogy a világ a szövetségesek győzelme után olyan rendetlen állapotot mutat, amely már a zür-zavarhoz hasonlatos. Nem mondhat semmit, ami a szovjet előnyomulás értékét és dicsőségét lekicsinyelhetné. Igaz, hogy a szövetségesek segítették a szovjet haderőt az elmúlt 12 hónap alatt annyira, hogy ilyen sikereket érhetett el. Nagybritánia bombázópolitikája kétséget kizáróan a leghatásosabb fegyver, amellyel a szövetségesek valaha is harcoltak a németek ellen.

Német katonai magyarázat a keleti arcvonal déli szakaszán történt eseményekről

Berlinből jelentik (MTL.): A keleti harctér déli szakaszán végrehajtott arcvonal visszavonásokkal kapcsolatban illetékes német katonai helyen figyelmeltetnek arra, hogy ebből a folyamatból nem szabad gyengeségre következtetni. A keleti arcvonal nem elszigetelt harci terület, hanem az egyetlen nagy egységet alkotó háborús helyzet egyik tényezője és azok az események, amelyek most Nyugateurópában kétségtelenül előkészületek vannak, ide is elvethetik árnyukat. A szovjet tartalék elvonására akarja a németeket kényszeríteni. A küzdelem célja nem a háborús döntés, hanem a kezdeményezés biztosítása, ez azonban a védekező fél vonalán van. A német hadvezetőség két lehetőség között választhat. Az egyik a szovjet leverés. Ha Németország egy arcvonalon vethetné harcra minden erejét, akkor a probléma gyors megvalósítása nem okozhatna neki gondot, de ebben az esetben nyugaton fedezetlenül kellene maradnia. A másik lehetőség az ellenségnek azokon a pontokon való feltartása, ahol erre a legkevesebb erőfelhasználás szükséges. A mostani visszavonulás tehát taktikai jelentőségű intézkedés, amelynek célja annak megakadályozása, hogy a szovjet az új német állások elfoglalását megzavarhassa.

Két súlyos légitámadás érte csütörtökön Szófiát

Szófia. (MTL.) A Német TI jelenti: A bolgár fővárost csütörtök délelőtt amerikai bombázók kétszer súlyosan újra támadták. Kétségkívül volt a felhőzet miatt a lehetőség az elhárítás-

ra, ennek ellenére az elhárítás következtében néhány bombázó lezuhant. A város lakotl részeiben jelentős a kár. A lelőtt gépek számát még nem állapították meg.

Eden moszkvai nagykövét lesz?

Berlin. (MTL.) Illetékes német helyi közli: Az angol külügyminiszter körüli válsággal kapcsolatban a Wilhelmstrassén megállapították, hogy Eden az alsóház bírálatával szemben

olyan érveket hozott fel, hogy az ő bukása Németországnak érdekében áll. Mint a Wilhelmstrassén kijelentik, az Eden körül támadt válságot német részről teljesen közömbösen ítélik meg és a jelenlegi angol külügyminiszter visszalépése nem áll Németország érdekében, mivel az ő személye német részről egyáltalában nem volt kellemetlennek mondható.

Stockholm. (MTL.) A Német TI jelenti: Az Afton Tidningen washingtoni jelentése szerint Washingtonban komolyan veszik az Eden lemondá-

Timson hadügyminiszter a cassinói harcokról

Amszterdam. (NTL.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Timson hadügyminiszter a csütörtöki sajtóértekezleten kijelentette, hogy a szövetségesek támadása cassinó ellen alábbhagyott anélkül, hogy a remélt eredményeket elérte volna. Az egyszerű tényállítás — mondotta a hadügyminiszter — az, hogy a németek feltartóztattak bennünket.

Stockholm. (MTL.) A Német TI jelenti: Mint az United Press jelenti Washingtonból, Timson hadügyminiszter azzal a kérelemmel fordult az Egyesült Államok kongresszusához, hogy ysemmi körülmények között se változtassanak a stabilizációs programon, mert az hamis eredményeket szülne az ellenségeskedés hamaros beszüntetéséről.

Stockholm. (MTL.) Mint ismeretes,

az angol alsóházban a közoktatásügyi törvényjavaslat felett történt szavazás alkalmával a kormány egy szavazattal kisebbségben maradt. A kor-

mány most felvetette a bizalmi kérdést, mire az alsóház csütörtöki ülésén 425 szavazattal 23 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Moszkva lengyel kormányt akar felállítani, ha sikerül egy nagyobb lengyel várost elfoglalnia

Genf. (Bud. Tud.) Londonból érkezett hírek arra engednek következtetni, hogy a szovjet kormány lengyel kormányt kíván felállítani, mielőtt a szovjet csapatoknak sikerülne egy nagyobb lengyel várost elfoglalniok. A szovjet kormány hajlandó figyelembe venni a brit érdekeket a londoni lengyel emigráns kormány jogainak megvalósítása tekintetében.

Krakko. (MTL.) A Német TI jelenti: A fő kormányzó rendelete sze-

rint Galiciának a Szovjetunióhoz való tartozása idején államosított üzemeit és mezőgazdasági birtokait ismét magántulajdonná lehet átalakítani.

Amszterdam. A Német TI jelenti: A moszkvai Izvesztijának az angol hírszolgálati irodától átvett, a szovjet kormány és a Badoglio-kormány között a diplomáciai képviselők kicseréléséről szóló híre szerint a Badoglio kormány mögött álló erők és ezzel együtt a végrehajtó hatalom is holtpontra jutott. A dolgok ilyen állása feltétlenül kihatással lesz a szövetségesek helyzetére és Németország elleni harcára is.

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti. Newyorki hírek szerint Umansky mexikói szovjet követet az ottani sajtó hevesen támadja és azzal vádolja, hogy a mexikói munkásság körében aknamunkát folytat.

Megnyílt

a világhírű mesterek
husvéti

Képkiallítása

a Feketesas pa otában a P. J. KOSSY tánciskola termeiben. Belépődíj nincsen.
Nyitva: reggel 10-től este 7-ig. Festményeket kedvező részletfizetésre is lehet vásárolni

Megjelentek a zsidókérdést szabályozó kormányrendeletek

Numerus nullus a kamarákban. Ki tekintendő zsidónak?

A Budapesti Értesítő jelenti: A hivatalos lap pénteki száma több kormányrendeletet közöl. Az első rendelet szerint tilos nem zsidónót vagy férfit háztartási alkalmazottként foglalkoztatni olyan háztartásban, amelynek zsidó tagja van, vagy amelyhez tartozó lakásban zsidó lakik.

A rendelet hatálybalépésekor a tilalom alá eső alkalmazottak április hó 30-ával megszűnnek. A háztartási alkalmazott fogalma alá esnek a bejárónők, házvezetők, nevelők és felolvasók.

A májusi rendelet szerint a zsidókat az állam, törvényhatóság, község, községi intézetek, közüzemek szolgálatából el kell bocsátani. Zsidók nem lehetnek közjegyzők, hites tolmácsok, bírósági szakértők, szabaddalmi ügyvivők sem. Május 31-ig a zsidó ügyvédekkel törölni kell az ügyvédi kamarából.

A harmadik rendelet szerint a zsidó sajtókamarai, színművészeti és filmművészeti kamarai tagságát április 30-ig meg kell szüntetni.

Az említett rendeletek a zsidók fogalmának meghatározásában a fajvédelmi törvényt, tehát az 1941. évi XV. tc. 9. és 16. §-át veszik alapul. Ehhez képest a rendeletek szempontjából nem zsidónak minősül az, akinek legfeljebb egy nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként. Azok pedig, akiknek két nagyszülője kereszténynek, két nagyszülője izraelitának született, nem zsidónak akkor minősülnek, ha kereszténynek születtek, vagy legalább 7 éves koruk betöltése előtt kereszténnyé váltak. Ez utóbbiak közül azonban azok, akiknek zsidófajú szülője a házasságkötés előtt nem tért át, csak akkor minősülnek nem zsidónak, ha nem kötöttek házasságot olyan személlyel, akinek akár csak egy nagyszülője is izraelitának született. Kivételes helyzetbe jutatták a rendeletek a zsidók közül azokat, akik vitéz magatartásukért arany, vagy legalább két I. osztályú ezüst vitézségi érmet, vagy kardokkal ékesített III. osztályú vaskoronarendet, illetve ennél magasabb kitüntetést kaptak, akik legalább 75%-ban hadirokkantak és végül akik az 1919-es ellenforradalmi mozgalmakban szerzett kimagasló érdemeikért, vagy a visszacsatolt területeken az elcsatolás ideje alatt tanúsított kimagasló magyar hű magatartásukért mentesítő oklevelet kaptak.

A zsidóknak be kell jelenteni a gépjárműveket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány elrendelte, hogy a gépjárművel (személyautó, teherautó, motorkerékpár, stb.) rendelkező zsidók kötelesek április 8-ig ajánlott levelezőlapon a kereskedelemügyi minisztérium 10. szakosztályához bejelenteni nevüket, foglalkozásukat, vallásukat, gépjárműjük forgalmi számát, nemét, gyártmányát, tárolási helyét, gumibroncsainak darabszámát, továbbá azt, van-e járműjüknek „E” vagy „Ü” jelzése, van-e honvédelmi igénybevétel alól mentesítés, vagy jelenleg igénybe van-e véve.

A rendelet szempontjából, hogy ki a zsidó és ki a nem zsidó, az előbb említett rendeletek az irányadók. A rendelet azonnal érvénybe lép.

Hatágu csillagot kell viselniük a zsidóknak nemre való tekintet nélkül

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap pénteki száma közli a kormány rendeletét a zsidók megkülönböztető jelzése tárgyában. E szerint a rendelet hatályba lépésé-

től, április 5-től kezdve minden hatodik életévét betöltött zsidó személy — nemre való tekintet nélkül — köteles házonkívüli felső ruhadarabjának bal mell-szélén jól látható, 10x10 cm. átmérőjű szövetből, selyemből, vagy bársonyból készült, kanári sárga színű, hatágu csillagot viselni. Ezt a jelt könnyen el nem távolítható módon kell a ruhára ráerősíteni. Annak megállapításában, hogy a rendelet alkalmazása szempontjából ki a nem zsidó és ki a zsidó, szintén a már ismertetett rendeletek az irányadók.

Miniszteri rendelet értelmében április 1-én az összes iskolákban be kell fejezni az iskolaévet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1943-44. iskolai év befejezéséről a következő rendeletet adta ki:

1. Az iskolákban és iskolajellegű tanfolyamokon, tekintet nélkül azok jellegére, a folyó iskolai évet az 1944. év április hó 1. napján kell befejezni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a tudomány egyetemekre és felső iskolákra.

2. Az első bekezdés alá eső iskolákban és iskolai tanfolyamokon a tanulókat az eddig elévett tanulmányi anyagból kell osztályozni és az érdemjegyek megállapításában arra kell törekedni, hogy a rendkívüli viszonyok miatt szükségessé vált intézkedések következtében a tanulókat méltánytalan hátrány ne érje. Osztályoz-

ni kell azt a tanulót is, aki az iskola székhelyéről az iskolai év második felében a rendkívüli viszonyok következtében elköltözött és e miatt az iskolába járást az iskolai év befejezése előtt abbahagyta. Az érdemjegyek megállapítása után a bizonyítványokat az adott helyi viszonyoknak megfelelő módon haladéktalanul ki kell osztani vagy a tanulók gondviselőinek kell átadni. Az ilyen iskolákban az évzáró ünnepélyek elmaradnak.

3. A magánvizsgálatokat, az érettségi vizsgálatokat, képesítő vizsgálatokat és felsőipariszkolai záró vizsgálatokat a tankerületi főigazgató által, az egyházi hatóságok alatt álló iskolákban pedig az egyházi hatóság által megállapítandó időben és helyen kell megtartani.

Óriási léptekkel közeledünk a háború döntő válságához

— írja Göbbels dr. a Das Reich leqújabb számában

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a Das Reich című hetilapban megjelent legújabb cikkében a bolszevista veszedelemtől fenyegetett Európa helyzetével foglalkozik. Rámutat arra, hogy egy évvel ezelőtt még tudatos pánikkeltésnek mondta a semleges és ellenezősajtó a bolszevizmus mind fenyegetőbbé váló veszedelmére hívták fel a figyelmet. Ezek a hangok egy idő óta csaknem teljesen elnémultak és most már részben az ellenezős táborban is kezdik felismerni milyen veszedelem közeledik földrésünkre.

Óriási léptekkel közeledünk a háború döntő válságához, ami katonai és politikai jellegű lesz egyaránt. Közeledik az a helyzet, amelyben minden szovjet győzelem alapján megrendíti az angol-amerikai háborus célkitűzéseket. Sztalin kezét egyál-

talában nem kötik meg az eljövendő békéről táplált angol-amerikai elképzelések. A maga útján halad és az angolok és amerikaiak végzetének kell tekinteni, hogy ennek az útnak csak az első fele közös az övékével. A bolszevizmusnak még sohasem volt ilyen kedvező alkalma arra, hogy a programja csúcspontját jelentő világförrodatmat megvalósítsa.

A miniszter megjegyzi, hogy ez az okfejtés minden komoly megfigyelő számára annyira kézenfekvő, csak az nem ismeri fel ennek a háborusnak egyértelmű katonai és politikai alakulását, aki vak vagy elfogult. Az utóbbi csoportba tartoznak a zsidók, akiknek érdekük a mostani hadihelyzet vitathatatlan tényállását minél jobban homályba takarni. — Addig akarják tagadni a veszedelmet, amíg elháríthatatlanná válik. Világosan és kellelhetetlenül szembe nézünk a fenyegető veszedelemmel, ugyanakkor

pontosan tudjuk, hogy hogy urrá lehetünk és urrá leszünk fölötté. Az életünket fenyegető tülerőket megfogjuk törni és ebben a fennállásáért való küzdelemben meg kell kezdődnie Európának új és jobb életének és meg is fog kezdődni.

Eljön a nap, amikor az eseményeket most még letakaró fátylak kezdének lehullni. Nagy ébredés lesz majd akkor földrésünkre minden országában.

Felhívás az összes nagyváradai üzemtulajdonosokhoz, mint munkaadókhöz!

A Nemzeti Munkaközpont — Magyar Munkások Országos Szövetsége — nagyváradai vezetősége felhívja az összes nagyváradai üzemtulajdonos munkaadókat, hogy a termelés folytonosságának biztosítása végett megtartandó értekezleten, melyet 1944 március hó 31-én, délután 3 órakor, a Munkás-otthon helyiségében tartanak, feltétlenül jelenjenek meg.

SZABÓ JÁNOS,
Nemzeti Munkaközpont Elnöke,
orsz. gy. képviselő.

Felvételüket kérik a volt szociáldemokrata szakszervezeti tagok a Nemzeti Munkaközpontba

(Nagyvárad.) Lapunk keddi számában leközöltük a Nemzeti Munkaközpont országos elnökségének kiáltványát azokhoz a munkásokhoz, akik az időközben megszűnt szoc. dem. szakszervezetekhez voltak a tagjai. Miután a NMK felhívásában magyar testvéri szeretettel kérte mindazokat a keresztény magyar dolgozókat, akik ezideig egy idegen faj irányítása alatt levő szervezetnek voltak tagjai, de egyébként lelkükben magyarok maradtak, csatlakozzanak az öntudatos magyar munkások nemzeti szervezetéhez, a Nemzeti Munkaközpontba.

Mint értesültünk, a felhívásnak máris mutatkozik az eredménye. mert az építőmunkások, bőripari, fodrászok, kereskedelmi alkalmazottak, vasipari munkások és más szakmákból többen jelentkeztek a Nemzeti Munkaközpont szakmai vezetőségénél a volt szakszervezeti tagok és kérték felvételüket. Egyébként az egész vonalon tömegesen jelentkeznek a nemzeti érzelmi dolgozók tagfelvételre.

Szolgálatos gyógyszerárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszerár. Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-63.

II. RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 29 (Csanda E.) 17-47.

OROSZLÁN gyógyszerár, Mussolin-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszerár, Sztarove-szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Fedor Vilmos) 33-67.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Negyven év előtt tört ki a japán-orosz háború

Oroszország még 1902 augusztus havában kötelezte magát arra, hogy Mandzsuriát fokozatosan és pedig 1902 október 8-án, 1903 április 8-án kiüríti. Az első határidőt még úgy, ahogy beartotta, de a második határidő leteltével a szerződésnek nem tett eleget, a csapatok visszavonását mindenféle ürügyek alatt halogatta. Japánban ez a

késlekedés nagy elégedetlenséget, nyugtalanságot keltett. Ugyanakkor Kuropatkin orosz tábornokot Moszkva megbizta, hogy a Távol-Keleten óvatosan készítsen elő egy esetleges háborút. szerezzen megbízható értesüléseket a japán haderő nagyságáról, szervezettségéről és puhatolódzék: nem volna-e lehetséges a két hatalom között békés megegyezés létrehozása.

Kuropatkin Japánban

A tábornok 1903 június havában Tokióba érkezett, ott nagy ünnepélyességgel fogadták és tiszteletre nagyszabású katonai szemlélet rendeztek. Nem titkolta el semmit, a tábornok mindent látott. Minthogy azonban semmiféle megbízatása nem volt diplomáciai tárgyalásokra, nem is keresett összeköttetést a japán politikai vezető egyénekkel.

Amikor Kuropatkin visszatért Moszkvába, beszámolt a tapasztalatokról és kijelentette, hogy a japán hadsereg nagysága, szervezettsége félelmetesen kitünő. A békés megegyezésnek volt alkalmas pártfogója. Csakhamar Port Arthurban nagyszabású katonai tanácskozássra gyűltek össze. Itt Kuropatkin a legnagyobb őszinteséggel tárta fel a Japánban látottakat és újra hangoztatta a béke szükségességét. A tanácskozáson részt vett az orosz hadügyminiszter, Alexeieff tengernagy, Besobrazoff külügyi ügyvivő és a magasabb katonai hatóságok képviselői. A tengernagy és Besobrazoff is a legmoverebben szembe helyezkedtek Kuropatkin békés szán-

dékaival és azt hangoztatták, hogy Oroszországnak a Távol-Keleten terjeszkednie kell és erre most igen kedvező alkalom kínálkozik. Minthogy pedig a háborús párt tagjai tartottak attól, hogy Kuropatkin javaslata meghallgatásra talál, megbizták Besobrazoffot, hogy haladéktalanul utazzék Pétervárra, jelentkezék a cárnál és gáncsolja el Kuropatkin terveit.

Besobrazoff megérkezve Pétervárra, nagy buzgalommal törekedett hangulattal csinálni a háború mellett. A cár előtt is azt hangoztatta, hogy Oroszországnak Keleten terjeszkednie kell és felhívta a figyelmet arra, hogy a feladattal egy erélyes, nagy diplomáciai képességekkel bíró, kitünő katonát kell megbízni. Ezek a kiválóságok pedig mind megvanak Alexeieff tengernagyban. A cár azután a tengernagyot Távol-Kelet alkirályává nevezte ki.

Ez a kinevezés Japánban nagy bizalmatlanságot keltett és most már fokozottabb figyelemmel kísérték az eseményeket.

Oroszország csapatokat küld Koreába

Alexeieff tengernagy ügyesen dolgozni kezdett az orosz terjeszkedés előkészítésén. Korea szigetére csapatokat küldött. A Jalu folyó mentén kozák csapatokat helyezett el és erődöket kezdett építtetni. A japán kormány nagy nyugtalanodással értesült ezekről a komoly dolgokról, különösen, mikor megtudta, hogy az oroszok Korea északi részén is erődítéseket építenek. Tokió és Pétervár között a viszony feszült lett, elhidegült. Oroszország 1903 januárjában megnyugtató közléseket tett Tokióban. Tárgyalások indultak meg ezek jannár végéig elhúzódtak. Majd új tárgyalások után az oroszok hajlandóknak jelentették ki magukat arra, hogy elismerik a japánok fennhatóságát Koreában, ha viszont a japánok kijelentik, hogy Korea közép részén semmiféle

erődítményeket nem létesítenek.

A japánok ezt a feltételt elfogadták és úgy látezott, hogy a békét sikerült megmenteni. A megállapodás aláírása azonban orosz részről késett. A végső határidőt Pétervár 1903 február 2-ára igézte. Ez a terminus is elmult, de az orosz válasz még mindig késett. Február 4-én Yto márkí, a tanács elnöke meghívást kapott a mikádótól. Órákon át tanácskoztak. Másnapra összehívták a nagytanácsot és még aznap rendelkezés ment Pétervárra a japán követhoz, hogy szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést az orosz kormánnyal és kérje ki útlevelét. És még aznap éjjel a japán flotta kifutott a tengerre. Port Arthur irányába indult lepecsételt parancsal. A borítékot a parancsnok csak a nyílt tengeren bonthatta föl.

Megindul a háború

Február 8-áról 9-ére éjjel a japán flotta a csemulpoi öbölben megtámadta az orosz flottát.

Japán és Oroszország között tehát tört a háború. A japán flotta elszántan, gyorsan szállt szembe az orosz hajóhadal. Togo tengernagy Port Arthur kikötőjében már másnap három orosz hadihajót tett harcceptelenné. Azután felvonult a japán szárazföldi hadsereg is.

Mindenütt nagy veszteségeket okoztak az oroszoknak. Kuroki, Oku, Nogi, Nodzu japán tábornokok seregei egyesülve gyors ütemben haladtak előre. Koreában megtámadták és megverték a Kuropatkin hadügyminiszter és Keller hadtestparancsnok vezetés alatt álló orosz seregeket.

A japánok most teljes erővel a „bevehetetlen” erőd Port-Arthur ostromá-

ba kezdtek. Az orosz védelem erős és makacs volt. De a japánok nem engedtek, nem riadtak vissza a nagy véráldozattól sem. Kétszázöt napig ostromolták a várat. A fanatikus japánok holttesteken át, lépérel-lépésre haladtak előre. Végre is a várparancsnok feladta a várat és ennek 40.000 védője, a vár minden hadi felszerelése a japánok kezébe került. Port-Arthur elestével a környező kisebb várak mind meghódultak.

Az oroszok a nagy veszteségből még magukhoz sem tértek, a japánok már

újabb csapat mértek rájuk. Mukden mellett szétverték az orosz hadsereget. Kilennevenezer embert veszítettek az oroszok.

A sorozatos veszteségek szárazon és vizen megtörték Oroszország erejét és ellenállását. A megalázott és teljesen kimerült, hadseregétől, hajóhadától majdnem teljesen megfosztott Oroszország szívesen fogadta Roosevelt Tivadar amerikai elnök felajánlott közvetítését és békét kötött a japánokkal.

Japán sok vért áldozott, veszteségei súlyosak, évekre kihatók voltak, de megvetette és megerősítette helyzetét a Keleten és az orosz terjeszkedés fenyegető veszedelmének véget vetett.

Felhívás a zsidó üzletek tulajdonosaihoz

Felhívom a zsidó üzlettulajdonosokat, hogy április hó 1-én, szombaton az O. M. kormánybiztos rendeletére a bevonuló legénység vásárlásának biztosítása céljából a törvényes nyitvatartási idő alatt üzleteiket feltétlenül nyitva tartani kötelesek.

A rendelet be nem tartása a honvédtörvény által megszabott szigorú büntetés alá esik.

Nagyvárad, 1944. március 31.

Dr SOÓS ISTVAN a. k. polgármester.

A Hadigondozó Hatóság vette át a hadigondozás kiépítését

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1942. évben társadalmi egyesületként alakult Országos Hadigondozó Szövetség az 1939 óta folyó hadiesemények következtében támogatásra szoruló hadisérültek és hadigondozottak anyagi, valamint szellemi segítségét tüzte ki céljával. Az ügyek intézésére szervezték az Országos Hadigondozó Hatóságot, amely 1944 január 1-én kezdte meg működését. Az azóta eltelt idő tapasztalatai azt mutatták, hogy a hadigondozás eredményessége érdekében az ügyek egységes szempontok szerint való irányítására van szükség. Ezért az állami, valamint társadalmi hadigondozás vezetését egységesítették.

Ehhez mérten vitéz Bonczos Miklós, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke elrendelte, hogy a szövetség ügyeinek intézését a mai naptól a hatóság vegye át. A szövetség ügyeinek irányítására a hatóság szociálpolitikai osztályának vezetője, vagyis Csér János dr. miniszteri tanácsos kapott megbízást. Az Országos Hadigondozó Hatóság nagy lendülettel és erővel folytatja a hadigondozás kiépítését. Az eredményességet nagyban biztosítja a honvédelmi miniszter

messzemenő megértése, melyben megengedte a hadigondozó tiszteknek a hadigondozásban való igénybevetését. A honvédelmi miniszternek a napokban megjelent rendelete értelmében ugyanis a hadigondozó tiszték a hadigondozói ügyekben a hatóság rendelkezési szerinti fejtik ki működésüket.

Tóth Miklós: Nem leszek szingizgató

Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el Budapesten, hogy a Madách Színház igazgatását Tóth Miklós, az ismert filmíró s a Vigszínház volt dramaturgja veszi át. Tegnap délután konkrét formában is napvilágot látott a hír, amelyre vonatkozólag Tóth Miklós ezt mondotta: — Nagy meglepetéssel értesültem arról, hogy szélteben-hosszában mint a Madách Színház igazgató jelöltjét emlegetnek. A hír teljesen légbőlkapott, mert sem a múltban, sem most nincs szándékomban színháza pályázni.

Ujból megállapították a cégbejegyzési díjakat

A cégeknyvbé való bejegyzés költségét a közelmúltban uból szabályozták. A rendelet szerint a cégeknyvbé történő első bejegyzésért egyéni cégnek 10 pengőt kell fizetnie, további bejegyzésért 5 pengőt, társaságéknak, ha a cégnek csak két tagja van, a bejegyzési díj szintén 10 pengő. Részvénytársaság 100.000 pengő alaptőkéig az első bejegyzésnél 300 pengőt fizet. Ez a díj az

alaptőke nagysága szerint, 6000 pengőig emelkedik. Az alaptőke emelésénél legkevesebb 100 pengőt, de legfeljebb 6000 pengőt kell fizetni. Korlátolt felelősségű társaságok a tőzstőke nagyságához képest, 2-3000 pengőig terjedő cégbejegyzési díjat fizetnek. (Magy. Tud.)

Savéghazekben és vendéglőkben kérjék Magyar Lapok at

Képes krónika

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK arusanál

SZINHÁZ

Vacsorautáni beszélgetés Tasnády Fekete Máriával

színházról, filmről, külföldi sikerekről és arról, hogy Cyrano szeretné egyszer eljátszani

Nagyvárad, márc. 31. Zimankóé, téli hangulatban, szemtelő hóesésben baktattunk az Arnyék nagysikerű bemutatója után Tasnády Fekete Máriával és férjével, Radványi Gézával, az ismert filmrendezővel, valamint Putnik Bálint színigazgatóval az Újságíró Otthon felé, ahol a kiváló művész a premier

forró hangulatát vacsora melletti pihenővel és beszélgetéssel oldotta fel.

Alig foglaltunk helyet az asztalnál, még a színpadi túlfűtöttség utolsó rezdüléseivel kérdezte meg:

— Tetszettem?

A válasz ez volt: *Ilyen szép nőnek szinte bűn az, hogy ennyire tehetséges.*

Filmsikerek Német és Olaszországban

Szinte egycsapásra megváltozott minden. Tasnády Fekete Mária, kedves és közvetlen modorban kezdett el beszélni. Megrendeltük az ételeket s miközben vártuk a kiszolgálást, elmondotta, hogy mindig színésznő akart lenni, négy éves kora óta az volt egyetlen vágya, hogy színpadra kerülhessen. Otthon azonban nem mert szólni, mert sohasem egyeztek volna bele. Később az egyetem is azért választotta a nyelvszakot, mert arra gondolt, hogy ha majd kikérik külföldre, mint színésznő ennek nagy hasznát veszi. Magyarországon rövid ideig dolgozott, kiment Németországba, ahol igen sok film főszerepét játszotta el. Németországban sokat szerepelt színpadon is. Végigjárta az összes nagyobb városokat, mindenütt ugyanazzal a darabbal, de természetesen más-más szereplőkkel. Nem volt kis munka próba nélkül beugrásszerűen valami teljesítményt nyújtani. Ott szerzett bizonyos színházi rutint. Olaszországba is kelles emlékek fűzik, annak ellenére, hogy egy évig betegen feküdt.

— Közelről kell megismerni az olaszokat, — mondotta — és csak az, aki barátságukba férkőzik, mondhat róluk őszinte véleményt. Kedvesek, közvetlenek és minden szempontból figyelmesek.

Ami nagyon jól jött...

A szépeégkirálynőválasztásokra tereledik a beszéd, Tasnády Fekete Mária elmondja, hogy igen veszélyes azokra, akiket megválasztanak.

— Később intelligens nőnek könnyűen a bukását és nem a karrierjét eredményezheti. Egy azonban bizonyos, — mondja — nekem ez annakidején nagyon jól jött. Akkor vonták meg az egyetlen ösztöndíjakat, nem tudtam mit csináljak, hogyan folytassam tanulmányaimat. Ez nagy esély volt, amelyet megéltem. Sikertől.

Elmondja még a művész, hogy nagyon szereti a színpadot. Azért szerződött Kolozsvárra az Arnyék főszerepére. Utána eljátszotta még a Fatornyok-at is. Fényképeket mutat az előadásról.

— Mihályi Béla fiatalította magát, én feltűntem a hájamat és igyekeztem öregíteni. Minden nagyszerűen sikerült, a darabnak nagy sikere volt. Remek a női szerep, igen széles skálájú, a bohózatától a drámáig. Nem is tudom, melyiket szeretem jobban s melyikben vagyok jobb, a könnyű vagy a nehezebb műfajban. Kár, hogy Zilahy nem járul hozzá ahhoz, hogy a darabot Nagyváradon is előadják. Boldogan vendégszerelnék abban a darabban is Nagyváradon, mert látom, hogy közönsége végtelenül kedves és lelkes. Örökké sajnáltam volna, ha az itteni szereplés elmarad. Eddig úgy volt, hogy nem jöhettek. Erősen meghűltem, magas lázám volt s az orvosom hallani sem akart az utazásról. Tegnapelőtt azonban elmúlt a lázám s orvosi bekegyezés nélkül is elutazhattam.

Dicséri a nagyváradi kollegáit, különösen Hamvay Lucit, Horváth Jenőt és Barys Bélát, akik szívélyesek, kedvesek, élvezet velük együtt dolgozni.

Radványi Géza a filmről és a fővárosi művészekről beszél el apróbb intimitásokat, majd sajátmagát leplezi le.

Miért lett filmes Radványi Géza

— Író voltam s ez sokkal kényelmesebb foglalkozás, mint a filmrendezés. Az embernek egy ötletre van szüksége, amelyet nagyjából kidolgoz, a többi azután kialakul. Mária azonban egyszerűen csak elállt és azt mondta: filmrendező kell, hogy legyél. S én azt lettem. Hogy ez mivel jár? Minden reggel átkor kell kelni. Br...

A házasság örömeiről folyik később

a beszélgetés s akkor a művész elárulja, hogy egy nagy ellentét van köztük és a férje között. Ő ezert későn kelni, de későn is lefeküdni. Este érzi igazán elemében magát. A férje viszont pont az ellenkezője. Korán szeret feködni és korábban kelni.

— S hogy oldják meg a kérdést? — kérdezzük.

— Ő, minden este már egy órákor ágyba kerülünk, — feleli anyagi ártatlansággal Tasnády, miközben szemével huncutkásan előbb férjére, majd ránk villan.

Apró a szeme! Szabályos telt arcában úgy helyezkedik el a két szürkésbarna csillogó szeme, mint valami drágakövek. Lágy, dallamos hangja van, amint mesél és amit mesél, egyéni íze, bája van. S ez a két villogó szem magasabb értelmiség kisugárzása.

A mai háborús helyzetről beszélgetve Putnik Bálint mondotta, hogy apróbb zökkenők állhatnak elő az előadások menetében a fiatalabb korosztályok bevonulása következtében. A művész erre vidáman megjegyezte:

— Nincs semmi baj. Mi nők fogjuk majd a férfiakat helyettesíteni. Ugyis az a legnagyobb színészi vágyam, hogy egyszer eljátszassam Cyrano. Igaz,

hogy addig még kissé korosodnom kell, sokat kell dohányoznom és innom, hogy a hangom mélyebb legyen és jól meg kell tanulnom vinni.

Egy kissé kollégák is vagyunk...

— Egy kissé kollégák is vagyunk, — mondja ezután. — Szépségkirálynővé történt megválasztásom után az egyik budapesti színházi lapban írogattam, majd kinn Berlinben egy előkelő hetilap munkatársa lettem, mint riporternő. Ragyogóan tudtam interjúkat csinálni.

— Ebben külső adottságai is nagy segítségére voltak — jegyezzük meg.

— Ez igaz és igyekeztem ezt ki is használni, — mondja vidáman mosolyogva. — de azért a cikket is meg kellett írni!

Észre sem vettük, hogy tizenegy óra az idő, csak amikor a pincér a zárórást jelezte. Hazakiértük a házaspart Parkszállodai lakásunkra s búcsúztunk:

— A viszontlátásra.

Nem kértünk interjú a művésznőtől és utólagosan eszedezük becsánátát, amiért ezt a kis vacsoraközi beszélgetést cikktemának használtuk fel...

BALLAY SANDOR

ÁRNYÉK

Bemutató a Szigligeti Színházban

Dario Niccodemi „Arnyék” című darabja, amelyet csütörtök este Tasnády Fekete Mária vendéjátékával mutatott be a Szigligeti Színház, éppúgy egyesíti magában a szilárd és mégis könnyű drámai felépítés, a szellemes párbeszéd s a mondanivaló mélységének nagy színpadi értékeit, mint a kitűnő és méltán népszerű olasz írók minden színűve. A természet és az erkölcsi törvény éles szembeállítására teremt meg a drámát a darabban s olyan helyzetet alakít, amelyből nincs megnyugtató kibontakozás. Könnyörtelenül emberi tanulsággal maradunk, amelyet az író hősnője szája adva, így fogalmaz meg: „Ne legyen az asszony beteg, mert ezt a férfit sohasem bocsátja meg”.

A hírneves festőművész felesége már hat éve szenved benuit tagokkal ágyhoz és karosszékéhez szegezetten. Gyöngéd és figyelem veszi körül s ő, bár megmepillantja a valót, körülötte a nagy megbecsüléssel és irgalmas szívvel fejlesztett rózsaszín ködön át, okos megalkuvással engedi át magát a viszonylagos hitvesi boldogság illúziójának. És egyszer csak váratlan gyógyulás szabadítja fel karosszékéből. Titkolja ujjongó örömét addig, amíg teljesen erőre nem kap, s aztán első útja férjének a város távoli részén berendezett műtermébe vezet, ahol boldog találkozást remél. De itt olyan csalódás éri, amelyet legsúlyosabb aggodalmaiban sem képzelhetett el. Kiderül, hogy férje már évek óta titkos családi életet él, gyermeke is van, akinek jövője a helyzet törvényes rendezését követeli. S felvetődik a fájdalmas probléma: kinek kell meghátrálnia? A szerelmes feleségnek, vagy az ártatlan gyermeknek?

Az író a gyermek javára dönt s az asszony részére felvilantja egy régi, hűségese jóbaráttal való kapcsolat vigasztaló lehetőségét.

A betegségéből csodálatosan felgyógyult asszony szenvedésének, örömeinek és rettentő csalódásának hatalmas jelentései hatásos színészi teljesítményekre nyújtanak alkalmat. S Tasnády Fekete Mária megrázóan igaz, lebilincselően közvetlen és mélységesen drámai ebben a szerepben. Tehetsége sokkal erőteljesebben jelentkezik a színpadon, mint ismert filmalkításában s rendkívüli szépsége is job-

ban érvényesül az élet valóságában mint a vásznon megjelenő képeken. Kellemes hangja széles skálán találja meg a kifejezés színeit. Tekintetéből lélek sugárzik, mozdulatai keresetlenségűl fejezik ki az indulatok viharzását s nagy kitöréseiben is finom mérséklettel helyezkedik a művészi valóság síkjára. Megjelenésében annyi a természetes báj, hogy a függöny előtt is külön élmény látni őt. A közönség alig tudott betelni vele; kitartó tapsokkal hivat a felvonások végén a lámpák elé.

A többi szereplőknek meg kellett előgedniük azzal, hogy szerényen aláfessék nagyszerű játékát. Hamvay Luci egyszerű játékmodorral, de sok belső erővel, rokonszenvesen és tehetségesen alakította a vetélytársnő szerepét. Horváth Jenő a festő nagy érzelmi válságainak ábrázolásával ismét a lelkiismeret mozzanatok iránti kiváló érzékéről tett tanúságot, míg Barys Béla orvosa megint a jellemzés remeke. Tanainak, aki a hűségese jóbarátot alakítja, ebben a szerepében is a keresetlenség a legnagyobb érdeme. Itt-ott hiányoltuk játékában az elevenebb színeket, de a fojtott szenvedély kifejezése egyik-másik jelenetében meggyőzően mutatkozott.

Az előadás zavartalanul szép volt és nagy élményt jelentett a közönség számára.

MŰSOR:

Pénteken este 6 órákor: Arnyék.

A-hérlat

Szombaton délután 3 órákor: Egy boldog pesti nvár.

Szombaton este 6 órákor: Arnyék.

Vasárnap délután 3 órákor: Érik a búzakalász.

Vasárnap este 6 órákor: Gül hába.

Hétfőn este 6 órákor: Egy boldog pesti nvár.

Kedden este 6 órákor: Az első.

Szerdán este 6 órákor: Az első.

Filléres helyárrakkal Népművelődési előadás keretében hétfőn este 6 órákor: Egy boldog pesti nvár kerül színre.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Megsemmisített felsőházi tag választások. A MTI jelenti: A közigazgatási bíróság megsemmisítette a királyi közjegyzői kamarák és a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem tanári testületének felsőházi tagválasztását. Az új választást május 10-ig kell megejteni.

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A KÖNYVNAPOKAT. A könyvnapok rendezője, mint a Reggeli Magyarország munkatársa értesül, javában készülődik az idei budapesti és vidéki könyvnapok megtartására. A különböző kiadók kilencven könyvnapon megjelentetését közölték a rendezővel. Megállapították a könyvnapok idejét is: e szerint Budapesten június 1-én, 2-án és 3-án, vidéken pedig június 5-én, 6-án és 7-én lesznek a könyvnapok. Arra a kérdésre még nem tudnak választ adni, hogy a könyvnapok árusítását nyílt átraktárban történik-e majd, vagy pedig csak a könyvüzletekben.

Pártnap a MEP-ben. A MOT jelenti: A Magyar Élet Pártja csütörtökön igen népes pártnapot rendezett az akadémia-utcai székházában. A párt képviselői és felsőházi tagjai közül igen sokan jöttek össze. Megjelent Tasnády Nagy András, a képviselőház elnöke, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Antal István igazságügyminiszter és Jurcsák Béla közellátási miniszter is. A minisztereket nagy csoportok vették körül és figyelemmel hallgatták a tájékoztatásukat.

MINDENKI SZEREZZEN BE SZÁRMÁZÁSI LAPOT. A m. kir. rendőrség budapesti főkapitányának engedélyügyi osztálya közli, hogy ezután bármilyen rendőrhatalom engedélyt csak az őszes — a kért engedélyben érdekeltek — személyek okmányainak bemutatása után ad ki. A személyi okmányok átvezetése az eddigi tapasztalatok szerint sok időt vesz igénybe, ezért ajánlatos a könyvkereskedésekben kapható úgynevezett „Szarmazási lap”-ot beszerezni, azt kitölteni és ennek alapján a bemutatandó személyi okmányokat megvizsgálni. (MOT.)

A fényképezés lassankint luxusparrá változott. A Budapesti Fényképező Ipartestület legközelebb tartja évi közgyűlését, amely beszámol a szakma helyzetéről és az ipartestület működéséről. Megállapítja a jelentést, hogy a fényképezőipar foglalkoztatottságán erősen lehet érezni a háború elhárítását. Ennek oka részben a kedvezőtlen gazdasági helyzet, melynek következtében a fényképezés már-már luxusparrá vált. Súlyosan nehezedik az iparra az anyaghiány. A túlnyomórészt külföldön készült lemezek, filmek, papírok behozatala sok akadályba ütközik és az ipartestület sem ezek beszerzésében, sem szétosztásában nem vehet tevékenyen részt. Eredményes munkát fejtett ki az ipartestület a jogosulatlan iparüzők elleni védekezés terén. Talvay is sok kontár ellen tették feljelentést. Ezidőszerint 351 tagja van a fényképező ipartestületnek, akik 470 segédet és 167 tanoncot foglalkoztatnak. (Magy. Tud.)

KORONA Filmszínház

Szombattól

Az örök titok

A bűn, szenvedély, megbocsátás, becsület megrázó filmje!
 Főszerepben: Fedák Sári, Sulyok Mária, Harsányi R., Fáy Béla

Pénteken utoljára:
Eleven ördög

Hatalmas homokvihar Egyiptomban. Zürichből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat Kairóból jelenti, hogy a Sinaí-sivatagban olyan hatalmas homokvihar tombolt, amilyenre még sohasem volt példa. Repülőik és csapatok vonultak ki az utasok százainak segítségére. Egyiptom és Palesztina között a vihar két vonatot csaknem teljesen betemetett. A több óra víz- és élelem nélkül maradt utasoknak éjtőrnnyökkel dobják le az élelmiszert. Csapatok vonultak ki a betemetett vonatok kiadására. Egyiptom a négy napig tomboló homokvihar miatt teljesen el volt vágva a külvilágtól. — Alexandriát, Kairót és a sivatag nyugati részét hatalmas köd takarta be. Alexandriában a vihar leszakította egy nagy mozgóképszínház tetőzetét.

BUTORÓZBÓL ma is nagy választék
 ARTA butorüzlet, Pannonina épület,
 Bethlen István-utca 2.

POLGÁRI UTASOK RÉSZERE IS MEGNYILT A TISZA ÁTKELŐ FORGALMA. Nagyvárad. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a polgári utasok számára is megnyitották a kelő igazolással, a tiszai átkelő forgalmat.

HETVENEZER SZENBANYÁSZ SZTRAJKOL MÁR ANGLIÁBAN. Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírodra jelenti, hogy a yorkshirei szénmedencében a bányászstrájk egyre növekszik. Már 50 bányában 70.000 ember hagyta abba a munkát.

ELGÁZOLT AZ AUTÓ EGY ÉLES-DI KERESKEDŐT. Vitéz Révész Imre 20 éves élesdi kereskedőt az utcán egy száguldó autó elgázolta. A fiatal embert beszállították a nagyvárad körházba, ahol az orvosok megállapították, hogy agyrázkódást szenvedett. Sérülése bár súlyos, de nem életveszélyes. Az eszméletlen embert pénteken reggel hallgatja ki a rendőrség sérülési csoportja.

Deutscher Gottesdienst in der evangelischen Kirche. Am Charfreitag, dem 7. April Nachmittags um 4 Uhr wird in der evangelischen Kirche A. B., Graf Stefan Csáky-Gasse 26, ein deutscher Gottesdienst abgehalten. Bei dieser Gelegenheit wird auch das heilige Abendmahl ausgeteilt allen denen, die sich danach sehnen.

ELTÜNT EGY NAGYVÁRADI KIFUTÓ. Nagyvárad. Jelentették csütörtökön este a rendőrségen, hogy **Petríkó János** 17 éves, Vitéz-utca 36. szám alatt, szüleinél lakó kifutó szerdán reggel felvette ünneplő ruháját azzal a megjegyzéssel, hogy hirtelen elment. Eltávolsa óta nem jelentkezett. Az eltűnt kifutó sötétkék öltönyt és sötétkék télikabátot viselt.

A rendőrség bevezette a nyomozást.

Maga cáfolta meg halálhíret az olasz rádióban Orlando volt miniszterelnök. Milánóból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A római rádió beszélgést folytatott Orlando, volt olasz miniszterelnökkel, akiről az angol hírszolgálat azt állította, hogy német katonai hatóságok agyonlőtték. Orlando cáfolta ezt a hírt és briliánsokkal díszített tölgyfalomban angol-amerikai bombák teljesen elpusztították.

BELVÁROSI

Néma kolostor

Tolnay, Jávor, Lukács Margit, Ajtay Andor

Pénteken utoljára:

Sárga kaszinó

Az északi filmgyártás ragyogó gyöngye

Amiről a leány álmodik

Franciásan szellemes! Fülbemászó melódiák!

Főszereplői: Max Hansen és Siv Ericks

Pénteken utoljára:

Asszonybecsület

Szombattól
 a CASINO-ban

Híttér újabb tölgyfalombot adományozott. Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A Führer Rudel őrnagyunk, egy repülőezred osztályparancsnokának, mint a német haderő tizedik katonájának, a vaskereszt lovagkeresztjéhez a kardokkal és briliánsokkal díszített tölgyfalombot adományozta.

A székely Radnofája lakossága maga építette fel új iskoláját. A székely Radnofája község példamutató áldozatkészséggel építette meg iskolája harmadik tantervét. A község lakossága összefogott és minden ellenszolgáltatás nélkül, együttes erővel és lelkes buzgósággal maga végezte el a munkálatokat. Az iskola az építés tartama alatt rajzó méhkaszhöz hasonlított. Az idősebbek ásták az alapokat, végezték az ácsmunkákat, a fiatalok meszt hordtak, maltert keverték, követ adtak a falazók kezébe. Az új iskolaterem felavatása most volt, melyen a falu büszke öntudattal szemlélte testvéri összefogásának eredményét és ünnepélyesen fogadást tett, hogy ezután is így hoz áldozatokat a haza oltárán. (Magy. Tud.)

Németnyelvű istentisztelet az evangélikus templomban. Nagypénteken, április 7-én délután 4 órakor németnyelvű úrvacsorás istentisztelet lesz a Gróf Csáky István-utca 26. szám alatti evangélikus templomban.

Ipartestületi hírek

A bádógi ipari szakosztály értesíti tagjait, hogy azok az iparosok, akik 1943 december hónapban horganylemez utalványukat Várakozó és Hant-céghoz kérték, utalványaikért április 1-ig bezárólag feltétlenül jelentkezzenek, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket veszítik. Mindazok a bádógi iparosok, akik horganyzott fekete lemezüket még nem vitték el, Antoni és Varga-cégnél azonnal vegyék át.

Az Ipartestület faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy ony utalványaikért április hó 3-tól május 12-ig okvetlen jöjje-

nek, mert aki ez idő alatt nem jön, utalványa érvényét veszti. Tekintettel a nagyhétre, kérjük a tagok ez idő alatti megjelenését. — Ugyancsak felkérjük a tagokat, hogy anyagigényléseiket április hó 1, 3, 4, 5 és 6-án, a hivatalos órák alatt jeltessék be a szakosztálynál. Igényléseket csak az illetményjegyzék bemutatására és az Ipartestületnél bejelentett munkakönyvekre veszünk fel. **Elnökség.**

Kétezer pengővel akarták megvesztegetni a rendőrt

A nagykarolyi rendőrség érdekes megvesztegetési ügyben fejezte be a nyomozást.

Az egyik járőr a Kazinczy-utca 18. számú ház ablakán kiszűrődő fényre figyelt fel. Mivel a gondatlan elszótítás kihágást képez, bementek a lakásba, hogy a felelős egyén személyi adatait felírják. A lakásban Steinberger Izidor lakott a feleségével. Vendég volt náluk, aki éppen készült az állomásra, hogy tovább utazzék. A rendőrök a személyi adatok összeírása közben három nagy csomagot vettek észre a szekrények mellett. Arra a kérdésre, hogy a csomagok mit tartalmaznak, Steinberger azt válaszolta, hogy legszükségesebb ruhásműveket. Légiriadó esetén magukkal akarják vinni az óvóhelyre.

A rendőröknek azonban gyanús volt a helyzet és nem hitték el a kapott magyarázatot. A csomagot felbontották és ruhaanyagokat találtak benne. A meglepett házaspár most már azzal védekezett, hogy a többi csomagokban a mennyasszonyi kelengyjük van. Ehelyett azonban férfi ruhaanyagokat leltek a rendőrök. Mivel alapos volt a gyanú, hogy Steinbergerék közszükségleti cikket vettek el a fogyasztástól, elő akarták állítani az országban. Steinbergerné kérte, ne kísérik be őket. Kétezer pengőt nyomott az egyik rendőrnökbe megvesztegetés gyanúját. Mindkettőüket letartáztatták.

Náromszáz pengőt ígért egy állandó lakáskijelentőért

A halmi járás főszolgabírójának feljelentésére a csendőrség őrizetbe vette Friedman Béla és Friedman Adolf halmi nyomdászokat, akik megakarták vesztegetni a turci község-háza egyik tisztviselőjét.

A feljelentés szerint Friedmanék szekerem kiutaztak Turc községbe és ott az egyik tisztviselőnek háromszáz pengőt ígértek, ha egy állandó lakáskijelentőt és egy nyilvántartási kartotékokat állít ki részükre.

A kötelességtudó tisztviselő nem teljesítette ezt a kívánságukat, hanem jelentést tett a felettesének.

Friedmanék a csendőrségen tagadták a vádat. Azzal védekeztek, hogy nyomtatványokat akartak rendelni a turci közellátási hivatal részére a tisztviselőt a rendelés megtétele végett keresték fel. Mindketőjüket letartóztatták és az ügyészségre kísérték.

Husiparosok zsírelszámolása

Nagyvárad thj. város polgármestere 1610—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Felhívom a város területén működő összes husiparosokat, hogy az alant feltüntetett beosztás szerint, f. évi március hó 29., 30., 1. napjain feltétlenül jelentkezzenek a város közlelmezési hivatalában zsírnyilvántartó könyvecskéjükkel, március havi zsír-elszámolás megejtése végett.

Együttal közlöm a husiparosokkal és a fogyasztókkal, hogy ezen napon túl március havi zsírjegyek el nem fogadhatók, illetőleg be nem válthatók.

Az elszámolás elmulasztása a további sertéshus és zsír kiosztásból való kizárását vonja maga után.

A elszámolás sorrendje:

Március 29: A—G, március 30: H—P, március 1: R—Z betűvel kezdődők.

RÁDIÓ

SZOMBAT, ÁPRILIS 1.
Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Fayl Erzsébet Madár-dalokat énekel.
- 11.40 Reményi József meséi.
- 12.05 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Roosz Emil szalonygyűjtése.
- 15.55 Kalotaszegi néprajzi előadás.
- 16.20 Filmdalok.
- 17.00 Kemény Gábor előadása.
- 17.20 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 17.50 Hangképek innen-onnan.
- 18.40 Külügyi tájékoztató.
- 19.00 Könnyű zene — könnyű percek.
- 20.50 Mátócsy Andor csevegése.
- 21.25 Laczó István csevegése.
- 21.35 Haydn: Menüett.
- 22.40 Kit mit szeret.

KIADÓTULAJDONOS:
SEENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felelős igazgatói hely:
Dr. Paál Árpád
Dr. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dániel-utca 1. sz. 724.

Az április havi hadisegélyek kifizetésének sorrendje

Nagyvárad thj. város adóhivatala az áprilisi havi hadisegélyeket az alábbi sorrendben és időpontban fizeti ki:

Adóhivatali pénztár, földszint 10. számú szoba:

1944. apr. 1-én 751—100 sor-számig,
3-án 1001—1250-ig,
4-én 1251—1560-ig.

Adóhivatali pénztár, földszint 18. számú szoba:

1944. április 1-én 1—250 sor-számig.

Főpénztár, fdsz. 1. sz. szoba:

1944. április 3-án 251—500 sor-számig,
4-én 501—750-ig.

A közérdekű munkaszolgáltatók hadisegélyét 1944. április hó 5-én 1—300 sorszámig a főpénztár (földszint 1.), 301-től az adóhivatali pénztár (földszint 10. sz.) fizeti ki.

A hadisegélyek kifizetése a fenti napokon mindig délután 4 órakor kezdődik.

Figyelmezteti az adóhivatal az érdekelteket, hogy a közölt sorrendtől el nem térhet és aki a fenti időpontban nem jelentkezik, annak hadisegélyét csak f. évi április hó 15. után fizeti ki.

Nagyvárad, 1944. március 28.

vitéz Morvay Árpád s. k.,
adóhiv. főnöke.

Elvi döntés a háztartásokban tartható szappanmennyiségről

Az alsófoku büntetőbírók kihágás címén marasztaló ítéletet hoztak, mert egy háromtagú háztartásban tíz kilogramm szappant találtak. A szappan mennyiséget bünyelként le is foglalták. Felelősség folytán a Kihágási Tanács az ítéletet megváltoztatta, a terhelteket a vád alól felmentette és elrendelte a lefoglalt tíz kilogramm szappan visszaidéását. Az elvi jelentőségű indoklás szerint az alsófoku rendőri büntetőbírók a terheltek a cselekményét, hogy 1942. júliusában a háztartáshoz tartozó három személy után a megengedett két-két kilogramm szappan helyett többet tartott, tévesen a 700—1941. K. M. számú rendelet intézkedései alá vonta. Holott ezt a rendeletet az 1942. májusában életbe léptetett 102.260—1942.

sz. rendelet hatályaon kívül helyezte. Ez utóbbi rendelet 25. §-a szerint is magánháztartásban 2 kilogramm szappannál többet készletben tartani nem szabad, de ha ennél nagyobb mennyiségű szappan van, a háztartásban úgy mindaddig nem szabad a szappanjegyre újabb mennyiséget vásárolni, míg a készlet a megengedett személyenkénti 2 kilogrammra nem csökkent. A terheltek nem cáfolat védekezése szerint az érvényben lévő rendelet megjelenése óta nem vásárolt szappant és ez az állítása beigazolást is nyert. Minthogy tehát az említett rendelet csupán az újabb szappan beszerzésé tényleg bünteti, ennél fogva az illetőt a vád és következménye alól fel kell menteni.

SPORT

Befejezte a Csepel elleni előkészületeit a NAC

Bizakodással tekintenek a vezetők a vasárnapi mérkőzés elé

(Nagyvárad.) Amint már hírül adtuk, a NAC. tekintettel a vasárnapi kényszerpihenőjére, e héten kiadósabb edzést tartott, mint máskor. Tegnap zajlott le a második kétkapus edzés loce-poccsban és havas esőben. Az utánpótlás volt az ellenfél és a komisz idő ellenére is igen jókedvvel és nagy akarással kergettek a fiúk a bőrt. Még szarkoló kivetődött egynehány és dideregve állapították meg, hogy ha ilyen labdacéhes lesz a NAC Csepelen is, akkor hazahozzák a bajnoki pontokat.

Edzés után vitéz Jancsó Béla al-elnökkel beszélgettünk a vasárnapi mérkőzés lehetőségeiről és ezt a megállapítást hallottuk:

— A Csepelnek már annyi sok jóvátennivalója van az utóbbi időben mutatott gyenge eredményei miatt, hogy a bajnokcsapat feltételül a NAC ellen elért eredménnyel szeretné kiküszöbölni a sok csorbát. Csepelen valahogy úgy szokhatnak: Ha már bajnokok nem lehetünk, legalább a bajnok-jelöltet

verjük meg, ezzel legalább azt a látszatot keltjük, hogy a bajnokságtól csak balszerencsés körülmények miatt estünk el s azt most is megérdemeljük. Ez nagyon fel fogja paprikázni vasárnapi ellenfelünket és igen nagy küzdelemre lehet számítani. Ennek ellenére, győzelemre számítok.

Ráday Ferenc edző így beszélt az edzésről és a vasárnapi kitátásokról:

— Igen biztató, hogy a csapat ebben a kutyának sem való időben is ilyen nagy akarással mozgott a kétkapus edzésen. Igaza van az al-elnök urnak. Csepel mindent bele fog adni ebbe a mérkőzésbe. A bajnokcsapat ellen nekünk eddig mindig jól ment a játék, remélem, a sorozat most folytatódik. Ho ilyen mély talajon kell játszainunk, mint most, az nekünk előnyös lesz, hiszen Zágráb óta is jól begyakoroltuk a bokáig érő sáros pályákat. Az eredményre nem jósolok semmit, de mindent elkövetek, hogy jól szerepeljenek a fiúk.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések közlési díjai:

Az apróhirdetés tárgya	Köznap/Vasárnaponkénti díj	
	Köznap	Vasárnap
Ingyatlanok és üzletek adás-vétele	26	30
Allást keres és Elvezett	16	16
Minden más apróhirdetés	20	25

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728

Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Adás-vétele

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728

Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Állókazant

jókarban, 6—8 légkörnyomásig, 28—30 □-es fűtőfelülettel, forresövekekkel, keresünk azonnali megvevőre. Kazánkönyvi adatok pontos leírásával elátott ajánlatokat Községi közszolg. elöljáróságának kell címezni.

Kombinált új butor, kétszemélyes reklámiával eladó. Hegyesi Márton-u. 4. Repülőlőhidnál. 743

Sürgősen eladó betegség miatt műtét és közszolg. mellett 65 kat. hold birtok, elsőosztályú birtok, tanyaépületekkel megbízottam Vekerdy iroda Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. Telefon 38—33. 763

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131

Szép dióhálok termelési árban eladók. Gállányi-út 24. Szilágyi. 763

Kályhaszén kapható, lakatos szerszámok eladó. Papp, Baross-u. és nagypiac-téri sarok. 760

Ping-pong asztalt keres megvevőre a Nemzeti Munkaközpont. 758

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mcly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 672

Állást keres

Mindenes leányt, megbízható keres kéttágu család. Endorffer, Csáky-u. 34. aító 6. 761

Kiszolgálónót felvesszünk Kelemen Mihály műköszörlőde, Mussolini-tér 5. 757

Kereskedelmi vállalat keres fűszer- és vas szakmában jártas kommisszózó női munkaerőket. Kapisztrán János-tér 22. 751

Fiatall fűszerkereskedő segédet és tanuló felvesszünk. Tóth és Zsenyey, Rákóczi út 13. 759

Állást keres

4 gimnáziumot végzett gépirni tudó, számoláshoz értő, megbízható, szolid 19 éves, egyedülálló asszony állást keres. Választ Római Katolikus Nőszövetség címre kérünk, Pray György-u. 5. sz. 754

Gyors- és gépirni állást keres. Címét „Kezdő” jellegre a kiadóba. 762

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi szeretné, csendes, tiszta butorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kér. 726

Oktatás

Olasz, latin nyelv tanítását vállalom. Esetleg kezdőknek angol, német nyelv-órát adok. Cím a kiadóban. 707